

kom til at spille en dominerende Rolle paa Færøerne, i færøsk Politik, trængtes Ønskerne om Selvstyre efter Valget i 1906 stærkt tilbage. I den forløbne Tid, lige til 1918, har der ikke været Anledning til at gennemføre den ønskede frisindede Ændring i Lagtingsloven. Men nu er det sket, og det foreliggende Forslag er altsaa Frugten af Lagtingets Overvejelser. Men det er ikke alene historisk nationale Krav, der har ført til, at nærværende Forslag er blevet vedtaget i Lagtinget, det er ogsaa fremkommet lige saa meget af rent praktiske Hensyn. Færingerne savner nemlig en central Institution, der har det offentlige Ansvar for Færøernes Ve og Vel. Saaledes som Forfatningsforholdene har været og endnu er ordnede, er dette Ansvar intetsteds at finde. Det er ikke hos Lagtinget og ikke hos Amtmanden, ikke hos de færøske Rigsdagsmænd og ikke hos Regeringen, ej heller hos Rigsdagen, men det er stykkevis fordelt mellem alle disse Instanser, uden at man med Bestemthed kan pege paa, at en eneste af disse Myndigheder bærer Hovedansvaret. Med dette for Øje, at skematisk Forskellem mellem den nu bestaaende Styreform og den efter det nye Lagtingsforslag foreslaaede, vil det formentlig være nyttigt at klargøre den nuværende Forretningssang i færøske Regeringssager og specielle Lagtingssager. Jeg tillader mig derfor at anmode ærede Medlemmer om med mig at forfølge et Par Lovforslag paa deres Vandring under den bestaaende Tilstand.

Der indkommer fra en Del Beboere paa Færøerne et Andragende til Lagtinget om f. Eks. Udarbejdelse af en Lov om Regulering af den færøske Storhvalfangst. Sagen bliver behandlet paa ordinar Vis i Lagtinget og skal saa af Amtmanden tilstilles Regeringen til videre Fremme. Efter at Amtmanden derefter i en rum Tid har haft den til Behandling, indsender han den til Justitsministeriet, men nu viser det sig, at denne samme Sag, som er enstemmigt vedtaget af Lagtingets folkevalgte Medlemmer, gaar Amtmanden imod, og han indstiller den da til Ministeriets Forkastelse. Hvad gør saa Ministeriet? Ministeriet giver Amtmanden Medhold og gaar imod samtlige færøske Lagtingsmænds enstemmige Vedtagelse. Sagen bliver derefter af Ministeriet tilbagesendt til Amtmanden med Ordre til at kundgøre for Lagtinget, at Lovforslaget ikke vil blive fremmet i den foreliggende Form, idet Ministeriet ganske tiltræder Amtmandens Modbemærkninger. Hermed

gaar et Aarstid, og Sagen forebringes paa ny det sammentrædende Lagting. Lagtinget behandler atter Sagen i Udvalget og i Tingsalen, derefter gaar det ligesom sidst. Lovforslaget vedtages uforandret og gaar saa paa ny til Amtmanden til Fremsendelse til Justitsministeriet. Amtmanden gør i sin nye Indstilling til Ministeriet de samme Modbemærkninger til Sagen. Hvad skal Ministeriet gøre? Ministeriet stiller Sagen i Bero. Nu er der gaaet 2 Aar. Det 3die derefter følgende Lagting sammentræder; der høres intet til Sagen. Det forlyder efter Rygter fra færøske Rigsdagsmænd, at Sagen er henlagt i Ministeriet. Lagtingsmændene har spildt et stort Arbejde paa Sagen; Færøerne har ikke faaet denne haardt tiltrængte Lov, Andragerne og de øvrige Indbyggere er meget misfornøjede. Men hvor skal man lægge Ansvarret? Ikke paa Rigsdagen, for den har aldrig faaet Lovforslaget forelagt. Ikke paa de færøske Rigsdagsmænd, thi de har ikke brudt den Sædvane ikke at fremsætte Forslag, som Ministeriet ikke mente kunde fremmes. Ikke hos Ministeren, thi han kan ikke saa godt gaa mod Amtmanden, sin færøiske Repræsentants Indstilling. Ikke hos Amtmanden, thi han har Indstillingsret og har benyttet den efter sin Overbevisning. Og heller ikke hos Lagtinget, thi det staar magtesløst.

Vi kan tage et andet Tilfælde blot i omvendt Orden. Der vedtages en Lov her paa Rigsdagen, f. Eks. en Præstelønningslov, uden at der tilføjes: denne Lov gælder ikke for Færøerne. Uden at Lagtinget aner noget derom, uden at Færøernes Indbyggere faar den mindste Besked, bliver Præstelønningsloven gældende Lov for Færøerne. Befolkningen bliver misfornøjet. Den var vant til, at Præsterne og Kirkebetjentene blev lønnet i Henhold til Christian den Femtes Norske Lov og gammel færøsk Sædvane. Uden at der fra de færøske Menigheder var fremkommet en eneste Røst med Hensyn til en Omordning af dette Forhold, bliver det saa bestemt, Lagtinget og Befolkningen fuldstændig uafvidende, at det færøske Præstegods, der udgør en betragtelig Del af den færøske Nationalformue, skulde henlægges under Stiftøvrigheden; de færøske Kommuner skulde i Form af kommunale Skatter udrede betragteligt til Kirkebetjentene, der hidtil havde betragtet disse Ombud som Tillidshverv o. s. v. Hvor skal Befolkningen lægge Ansvarret? Paa Rigsdagen eller Regeringen? Nej, begge de 2 Myndigheder har haft fuld Berettigelse til at gøre denne Lov gældende i samme Grad